

Evagrij Pontski

Ugovarjati s Svetim pismom

V času boja, ko se demoni bojujejo zoper nas in na nas spuščajo svoje puščice, jim odgovarjajmo iz Svetega pisma, sicer bodo nečiste misli ostale v nas, zasušile dušo z grehom v dejanjih in jo tako oskrunile ter jo vrgle v smer, ki jo je prinesel greh. (*Ugovarjalec* [2])

O osmih mislih

Vsega skupaj je osem najsplošnejših misli, v katerih je vsebovana vsaka misel: prva je misel požrešnosti, za njo misel nečistosti; tretja je misel lakomnosti, četrta misel žalosti, peta misel jeze, šesta duhovne naveličanosti, sedma domišljavosti in osma napuha. Ni odvisno od nas, ali te misli dušo nadlegujejo ali ne: od nas pa je odvisno, ali se (v duši) zadržijo dalj časa ali ne in ali zdražijo strasti ali pa jih ne zdražijo. (*Praktik* 6)

Požrešnost

Proti misli, ki se hoče nasititi z jedjo in pijačo in se ne ozira na škodo, ki izhaja iz polnega trebuha: *Ko boš jedel in se nasitil, tedaj se varuj, da ne pozabiš Gospoda, ki te je izpeljal iz egiptovske dežele, iz hiše sužnosti!* (5 Mz 6,11-12) (*Ugovarjalec* I.4)

Proti misli, ki nam slika pred očmi bolečine v želodcu, jetrih in ledvicah ter nabreklost, ki zajame trebuh: *Zato ne omagujemo. Nasprotno, čeprav naš zunanji človek razpada, se naš notranji iz dneva v dan obnavlja.* (2 Kor 4,16) (*Ugovarjalec* I.56)

Nečistovanje

Proti duši, ki jo dan in noč nadlegujejo nečiste misli, tako da izgublja upanje, da jih bo premagala: *Vendar če bi pravil v svojem mišljenju: Ti narodi so številnejši od mene; kako bi jih mogel uničiti? Ne boj se jih! Spomni se, kaj je Gospod, tvoj Bog, storil faraonu in vsem Egipčanom.* (2 Mz 7,17-18) (*Ugovarjalec* II.8)

Proti mislim, ki nas včasih peljejo na trge in nas drugič silijo, naj postopamo po trgih: *Ne dajte se zavesti! Ne nečistniki ne malikovalci ne prešuštniki ne moške vlačuge ne tisti, ki spolno občujejo z moškimi, ne tatovi ne lakomniki ne pijanci ne obrekljivci ne roparji ne bodo dediči Božjega kraljestva.* (1 Kor 6,9-10) (*Ugovarjalec* II.58)

Lakomnost

Proti duši, ki se oklepa sveta, ljubi časne reči ter si želi hiše in imetja svojih staršev: *Poslušaj, hči, in glej, nagni svoje uho, pozabi na svoje ljudstvo in hišo svojega očeta. Kajti kralj hrepeni po tvoji lepoti. (Ps 45[44],11-12) (Ugovarjalec III.20)*

Proti lakomni misli, ki je imenovala blagoslovljene naše telesne brate in sorodnike, ki so v svetu, ker imajo vidno bogastvo: *Kar se namreč vidi, je začasno, kar pa se ne vidi, je večno. (2 Kor 4,18) (Ugovarjalec III.46)*

Žalost

Proti duši, ki zaradi žalosti, ki pride nad njo, misli, da Bog ni slišal njenega vzdihovanja: *Izraelovi otroci pa so vzdihovali zaradi tlake. Vpili so in njihov klic se je zaradi njihove tlake vzdigoval k Bogu. In Bog je slišal njihova vzdihovanja. (1 Mz 2,23-24) (Ugovarjalec IV.1)*

Proti žalostnim mislim, ki prihajajo k nam glede minljivih opravil ter utapljujejo um v veliki stiski in ga ubijajo: *Kajti žalost, ki je v skladu z Bogom, povzroči spreobrnitev, ki je ne bomo obžalovali in ki pelje v rešitev, svetna žalost pa povzroči smrt. (2 Kor 7,10) (Ugovarjalec IV.74)*

Jeza

Proti duši, ki koraka po poti zamere in z mislimi vleče s sabo svoj um, tako da ta zagori od jeze, in tudi ko se misel te strasti umakne in mine kar nekaj časa, ostaja v njej predstava besede ali minljiva reč, ki zamegli um: *Na poteh pravičnost je življenje, a poti tistih, ki nosijo zamero, peljejo v smrt. (Prg 12,28) (Ugovarjalec V.21)*

Proti jeznim mislim, ki nam ne dovolijo, da bi se spravili z brati, ker pred našimi očmi slikajo pretveze, ki so 'prikladne', vendar so v resnici sramota, strah in napuh – 'Ali ta, ki se je pregrešil v tej stvari, ni padel prav v iste žalitve kot prej?' – in je to znamenje zvitosti demona, ki noče, da bi se um osvobodil zamere: *Naj ne zaide sonce nad vašo jezo in ne dajate prostora hudiču. (Ef 4,26-27) (Ugovarjalec V.49)*

Duhovna naveličanost

Proti misli duhovne naveličanosti, ki nas prikrajša branja in učenja v duhovnih besedah in nas zapeljuje, ko govori: 'Glej, ta in ta sveti mož je poznal samo dvajset psalmov in je bil vseč Bogu.': *Te besede, ki ti jih danes zapovedujem, naj bodo v tvojem srcu in tvoji duši. Ponavljaj jih svojim sinovom*

in govori o njih, ko sediš v svoji hiši in ko hodiš po poti, ko legaš in ko vstajaš! (5 Mz 6,6-7) (Ugovarjalec VI.5)

Proti mislim duše, ki je užaloščena zaradi duha duhovne naveličanosti, ki je vztrajal v njej in spremenil njeno stanje: *Moji bratje, kadar pridete v razne preizkušnje, imejte to za čisto veselje, saj spoznavate, da preizkušnost vaše vere ustvarja stanovitnost. Za stanovitnost pa naj bo značilnost popolno delo, da boste popolni in celoviti in vam ne bo ničesar manjkalo. (Ugovarjalec VI.56)*

Domišljavost

Proti duši, ki ljubi človeško slavo bolj kakor spoznanje Kristusa: *Vse meso je trava, vsa človeška slava kakor cvetica trave. Trava se posuši, cvetica ovne, beseda našega Boga pa obstane na veke. (Iz 40,6-8) (Ugovarjalec VII.24)*

Proti misli domišljavosti, ki hoče brate učiti Božjih zapovedi, preden jih izpolnjuje: *Kdor jih je izpolnjeval in učil, bo imenovan velik v nebeškem kraljestvu. (Mt 5,19) (Ugovarjalec VII.29)*

Napuh

Proti bogokletni misli, ki zanika, da me Bog hrani, misli, ki zavrača angela, kateri mi pomaga: *Bog, ki me hrani od moje mladosti do tega dne, angel, ki me rešuje vsega hudega. (1 Mz 48,15-16) (Ugovarjalec VIII.3)*

Proti naduti misli, ki me povečuje, češ da sem sam dosegel popolnost v služenju skladno z zapovedmi: *Ne, kakor da bi to že dosegel ali prišel do popolnosti, vendar se trudim, da bi to osvojil, ker je tudi mene osvojil Kristus Jezus. (Flp 3,12) (Ugovarjalec VIII.58)*